

РЕЦЕНЗИЯ

От Доц. д-р Владимир Борисов Корновски, д.м.

Началник отделение по Кардиохирургия на МБАЛ „Сърце и
Мозък“, Бургас

На дисертационен труд на тема:

„Билатерална артерия мамария интерна – съвременен подход при
миокардна реваскуларизация“

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в
област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.1. медицина по научна
специалност „Обща Хирургия“

На: д-р Валя Володиева Горановска – докторант самостоятелна
форма на обучение към катедра „Хирургически болести“
Медицински Университет – Плевен

Научен ръководител: Доц. д-р Васил Атанасов Гегусков, д.м.

Характеристика, обем и структура на дисертационния труд:

- Съдържание
- Съкращения
- Въведение
- Литературен обзор
- Цел
- Задачи
- Материал и методи
- Резултати
- Обсъждане
- Изводи
- Приноси
- Библиография
- Списък с публикациите свързани с дисертационния труд

Дисертационният труд е онагледен с 27 фигури и 15 таблици. Списъкът на цитираната литература включва 161 заглавия, от които 1 на кирилица и 160 на латиница.

Биографични данни:

Д-р Валя Володиева Горановска е родена на 15 Април 1986г. в град Враца. През 2005г. завършва Природо-математическа гимназия „Акад. Иван Ценов“ с профил Биология. През 2011г. завършва Медицина в МУ – Плевен. Има придобита специалност по Кардиохирургия през 2017г. От 2012г. до момента дисертантът работи в клиника по Кардиохирургия на УМБАЛ „Света Анна“ – София. Владее английски език.

Публикации и научна дейност

По темата на дисертацията докторанта е публикувал 5 научни статии, като на една е първи автор. Данни по научната тема са изнесени на 4 научни форума у нас.

Актуалност на дисертационния труд

Хирургичната миокардна реваскуларизация е най-често извършваната кардиохирургична операция в световен мащаб. Реваскуларизация с максимално използване на артериални графтове е все по-често застъпено при вземането на решение за вида на графтовете при аорто-коронарен байпас. Включване на втора артерия мамария при миокардна реваскуларизация е доказано в редица клинични изпитвания като безопасен метод с отлични дългосрочни резултати за пациентите. В нашата страна няма публикувани данни от резултати при включване на втора артерия мамария като графт при хирургична миокардна реваскуларизация. Това поставя темата на дисертационния труд редом до съвременните проучвания за „най-добър артериален графт“ и се определя като изключително актуална.

Цел и задачи

Целта на дисертационния труд е формулирана ясно и точно – *„Целта на настоящия дисертационен труд е да сравни използването на единична артерия мамария интерна срещу билатерална артерия мамария интерна при пациенти подложени на хирургична миокардна реваскуларизация, по отношение на ранната болнична преживяемост и смъртност, усложнения от стерилни инфекции при пациенти с обезитас и захарен диабет“*. За постигането на целта са дисертантът е формулирал 5 основни задачи и работна хипотеза.

Материал и методи

Представени са 80 пациенти с аорто-коронарен байпас оперирани между 2019г. – 2022г., разпределени в две групи – LIMA с използване на една артерия мамария и VIMA - с две артерии мамарии. Пациентите са изследвани и сравнени по редица предоперативни, интра- и постоперативни характеристики и данни. Изброени са използваните за анализ статистически методи.

Резултати и обсъждане

Анализът на получените резултати е добре онагледен с таблици и фигури. Изследвани и оценени са предоперативни данни на пациентите от двете групи, както и интраоперативните данни – времетраене на операцията, хемодинамични показатели. Подробно са описани оперативният протокол за отпрепарирание на двете артерии мамарии и извършване на анастомозите. Дискусията следва логиката на проучването и адекватно коментира получените резултати от изследването на дисертанта.

Изводи и приноси

Дисертационният труд завършва с 13 конкретни, добре формулирани извода.

Авторефератът е структуриран съобразно изискванията, като напълно съответства на съдържанието на дисертационния труд.

Заклучение

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд се характеризира с оригиналност и изчерпателност. Изведените резултати са с приносен и приложен характер в ежедневната кардиохирургична практика. Дисертантът д-р Валя Володиева Горановска притежава задълбочени теоретични знания, както и професионални умения по Кардиохирургия.

Предвид гореизложеното, давам своята положителна оценка на представения дисертационен труд и предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да бъде присъдена образователно-научна степен „Доктор“ на д-р Валя Володиева Горановска.

04.09.2023г.

Рецензент: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

гр. Бургас

Доц. д-р Владимир Борисов Корновски, д.м.

REVIEW

From Assoc. Prof. Vladimir Borisov Kornovski, MD, PhD
Head of Cardiac Surgery Department at Heart and Brain Hospital,
Burgas

On a dissertation thesis on the topic:

**" Bilateral internal mammary artery bypass grafting-
contemporary approach for myocardial revascularization "**

For awarding educational and scientific degree "PhD" in the field of
higher education 7. Health and sports, professional field 7.1. Medicine
in scientific specialty "General Surgery"

To: Dr. Valya Volodieva Goranovska – PhD student independent form
of education at the Department of Surgical Diseases in Medical
University – Pleven

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Vasil Atanasov Geguskov, MD,
PhD

Characteristic, volume and structure of the dissertation:

- Content
- Abbreviation
- Introduction
- Literature review
- Purpose
- Tasks
- Material and methods
- Results
- Discussion
- Conclusions
- Offerings
- Bibliography
- List of publications related to the dissertation

The dissertation is illustrated with 27 figures and 15 tables. The list of cited literature includes 161 titles, of which 1 in Cyrillic and 160 in Latin.

Biographical data:

Dr. Valya Volodieva Goranovska was born on April 15, 1986. in Vratsa. In 2005 graduated from the High School of Mathematics and Natural Sciences "Acad. Ivan Tsenov" with a profile in Biology. In 2011 she has graduated in Medicine at the Medical University – Pleven. She has acquired a specialty in Cardiac Surgery in 2017. Since 2012 so far, the PhD student works in the Department of Cardiac Surgery of the University Hospital "St. Anna" - Sofia. She is fluent in English.

Publications and scientific activity

On the topic of the dissertation, the PhD student has published 5 scientific articles, one of which is the first author. Data on the scientific topic are presented at 4 scientific forums in Bulgaria.

Topicality of the dissertation

Surgical myocardial revascularization is the most commonly performed cardiac operation worldwide. Revascularization with maximum use of arterial grafts is increasingly present in the preparation of a solution for the type of grafts in aorto-coronary bypass. The use of second mammary artery in myocardial revascularization has been proven in a number of clinical trials as a safe method with excellent long-term results for patients. In our country there are no published results for use a second internal mammary artery as a graft in surgical myocardial revascularization. This puts the topic of the dissertation along with modern research on the "best arterial graft" and is defined as extremely topical.

Purpose and objectives

The aim of this *dissertation is to compare the use of a single internal mammary artery against bilateral internal mammary artery in patients undergoing surgical myocardial revascularization, in terms of early hospital survival and mortality, complications of sternal infections in patients with obesity and diabetes mellitus*". To achieve this goal, the PhD student has formulated 5 main tasks and a working hypothesis.

Material and methods

80 patients with aorto-coronary bypass surgery between 2019 -2022 are presented, divided into two groups – LIMA (using one mammary artery) and

BIMA (with two mammary artery). Patients were examined and compared on a range of preoperative, intra- and postoperative characteristics and data. The statistical methods used for analysis are listed.

Results and discussion

The analysis of the results obtained is well illustrated within tables and figures. Preoperative data of patients from both groups were examined and evaluated, as well as intraoperative data – duration of surgery, hemodynamic indicators. The operative protocol for harvesting of both arteries and performing anastomosis are described in detail. The discussion follows the logic of the study and adequately comments on the results obtained from the study of the dissertant.

Conclusions and contributions

The dissertation ends with 13 accurate, well-formulated conclusions.

The summary is structured according to the requirements, fully corresponding to the content of the dissertation.

Conclusion

The dissertation submitted to me for review is characterized by originality and comprehensiveness. The results are of a contribution and applied nature in daily cardiac surgery practice. The PhD student Dr. Valya Volodieva Goranovska has in-depth theoretical knowledge as well as professional skills in cardiac surgery.

In view of the above, I give my positive assessment of the dissertation presented and propose to the members of the honorable Scientific Jury to be awarded the educational and scientific degree "PhD" to Dr. Valya Volodieva Goranovska.

04.09.2023

Reviewer: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

Burgas

Assoc. Prof. Vladimir Borisov Kornovski, MD, PhD